

Handläggare
Britta Lundgren

Direktval
0960-15565

Särskild handling

1. Bakgrund/sammanfattning

Detta dokument har tagits fram för att uppfylla reglerna i 6 kap. 16 § miljöbalken där det framgår:

*6 kap. 16 § I ett beslut att anta en plan eller ett program som omfattas av kravet på strategisk miljöbedömning eller i **en särskild handling** i anslutning till beslutet ska det finnas en redovisning av*

- *hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,*
- *hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter,*
- *skälen för att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som övervägts, och*
- *vilka åtgärder som planeras för att övervaka och följa upp den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.*

2. Hur miljöaspekterna har integrerats i planen

Kommunfullmäktige har beslutat om en vision för kommunen; ”Arvidsjaur växer för en hållbar framtid”. Kommunfullmäktige har även satt upp kommunövergripande mål där ett av målen är långsiktig hållbar utveckling.

Visionen och de kommunövergripande målen konkretiseras i översikts- och tillväxtplanen genom planeringsprinciper för hur kommunens framtida utmaningar ska mötas och hanteras för att bidra till en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. En annan utgångspunkt har varit de 16 miljökvalitetsmålen som fastställts av riksdagen. Miljöfrågorna fanns med tidigt i planprocessen som en grundläggande utgångspunkt för översiktsplanarbetet.

Den 26 april 2023 genomfördes en tidig dialog med länsstyrelsen inför kommunens revidering av översikts- och tillväxtplanen, bland annat för att diskutera avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen. På mötet presenterade kommunen ett förslag till upplägg för miljöbedömning av den reviderade planen.

Gällande översikts- och tillväxtplan är redan miljöbedömd. Kommunen föreslog därför att fokus i miljöbedömningen bör ligga på det nya som tillkommer i den reviderade planen och att man i miljökonsekvensbeskrivningen anger vilka nya förslag som kan förväntas ge upphov till betydande miljöpåverkan, vad som har valts bort och vilka rekommendationer som lagts till för att minska eventuella negativa konsekvenser. Länsstyrelsen framförde inga synpunkter mot upplägget. Kommunen redovisade också ett antal frågor som uppkommit där kommunen funderade på om de kunde leda till betydande miljöpåverkan:

- Nya LIS-områden
- Nya industri-/verksamhetsområden i Arvidsjaur's samhälle
- Nya bostadsområden i Arvidsjaur's samhälle

Miljökonsekvensbeskrivningen sakliga avgränsningar utgår från frågorna ovan.

Länsstyrelsen framförde inga synpunkter på avgränsningen.

En miljöbedömning har sedan genomförts parallellt med översiktsplanen. Inför samrådet gjorde kommunen en miljöbedömning som resulterade i en samrådsversion av miljökonsekvensbeskrivningen. MKB:n reviderades efter samrådet med anledning av inkomna synpunkter. Efter granskning har enbart mindre justeringar gjorts i MKB:n.

3. Hur hänsyn har tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter

Framtagandet av översiktsplanen och MKB:n har på ett sätt varit en interaktiv process där bedömningar och påpekanden i MKB:n på flera områden har bidragit till att översiktsplanen har kompletterats, förtydligats och konkretiserats. Nedan följer en redogörelse av hur hänsyn tagits till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter kring detta.

Naturmiljö

För att bedöma lämpligheten av de nya förslagen till LIS-områden har kommunen genomfört natur- och friluftslivsinventeringar. Med anledning av resultatet har sedan vissa områden minskats ner.

Ett LIS-område i Suddesjaur har minskats ner så att gransumpskog har undantagits från förslaget. LIS-området S3 samt delar av S4 har också tagits bort från förslaget för att inte riskera en för hög grad av exploatering runt sjön samt för att undanta jordbruksmark samt helt oexploaterad mark.

LIS-området Å1 i Åkroken har minskats ner så att myr och sumpskog har undantagits från förslaget.

LIS-området G5 har minskats ner så att flerskiktad äldre skog i nordvästra delen av området undantagits från området.

För att minska påverkan i LIS-områden ska också vegetation sparas i strandkanterna och gröna kilar mellan grupper av bebyggelse lämnas inom utpekade områden. Detta för att säkerställa fortsatt strandåtkomst för djur- och växtliv.

Utvecklingen av områden för bostäder och verksamheter ska föregås av detaljerade konsekvensbeskrivningar i samband med detaljplanering. I förlängningen innebär detta att hänsyn kommer att tas till omgivningen och åtgärder krävas om nödvändigt.

Mark och vatten

För att säkerställa att konsekvenserna begränsas kommer mer detaljerade konsekvensbedömningar göras i samband med planeringen av bebyggelse i LIS-områden och nya områden för bostäder och verksamheter. När planeringen fördjupas inom ett område kommer hänsyn tas till närliggande vattenförekomster och i vissa fall även nödvändiga åtgärder genomföras. I den fortsatta planeringen kommer också miljö kvalitetsnormerna beaktas och aktsamhet gälla vid markanvändning i anslutning till de viktiga vattenresurser som utpekats på den kommuntäckande kartan. Kommunen har ett stort intresse av att bibehålla god vattenkvalitet. De vattenområden som inte uppnår eller riskerar att i framtiden inte uppnå EU:s ramdirektivs nivåer för god kemisk och ekologisk status måste särskilt beaktas vid planering och byggande. Kommunen ska verka för en förbättring av områdenas status, och om behov finns kommer nödvändiga åtgärder vidtas. När det gäller avloppshanteringen från bebyggelse i LIS-områden är det viktigt att det görs på ett sätt som inte påverkar vatten. När det är möjligt ska avloppen kopplas till det kommunala avloppet. I andra fall kommer regleringar för enskilda avlopp att följas.

Konsekvenserna på mark och vatten är starkt kopplade till den hänsyn som kommer tas i vart och ett av de olika planförslagen om och när de realiserar. All nybyggnation är tillståndspliktig, varför varje enskilt projekts lämplighet kommer att prövas.

Den 1 augusti 2018 gjordes en ändring i minerallagen som innebar att det inte längre är möjligt att bevilja nya ansökningar om undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner för uran. Kommunen har dock noterat att ett antal riksdagsledamöter har motionerat om att upphäva detta förbud mot brytning. I planen har en text lagts in om att kommunen vill vara en kommun fri från uranbrytning.

För att säkerställa möjligheten att hantera dagvatten inom Arvidsjauras samhälle har ett område vid Nyborgs förskola lagts ut med en rekommendation om att området inte bör bebyggas.

Kulturmiljö, jordbruksmark och friluftsliv

Det nya utlagda området för bostäder inom Arvidsjauras samhälle ligger inom ett område där det finns ett elljusspår. Under fortsatt arbete bör undersökas om elljusspåret bör dras om i någon utsträckning för att möjliggöra exploatering. En omdragning skulle kunna påverka förutsättningarna för friluftsliv. Detta behöver analyseras i eventuell detaljplaneprocess.

När nya områden bebyggs ska både kulturmiljön och det rörliga friluftslivet beaktas. Vidare ska hänsyn alltid tas till förhållandena på platsen och lämpliga anpassningar ska göras.

Rennäring

Att peka ut områden som inte används för rennäring är inte möjligt, eftersom att alla områden mer eller mindre redan används. Det är ändå möjligt att undvika exploatering på eller intill särskilt viktiga områden.

Ett tidigt förslag till förändringar i markanvändningskartorna skickades ut till samebyarna för synpunkter efter att de tidiga dialogerna genomförts. Därefter har vissa samebyar valt att svara per mail och andra har lämnat sina synpunkter vid ett möte eller telefonsamtal. Innan det formella samrådet har kommunen sedan valt att ta bort och justera ett antal förslag till LIS-områden mot bakgrund av samebyarnas återkoppling.

Följande tidiga förslag till områden har kommunen valt inte lägga in i planförslaget:

- Ett förslag till nytt område för bostäder vid lilla Larstjärnen efter den tidiga dialogen
- Ett förslag till utökning av LIS-området vid Nyvall
- Ett förslag till område för test- och övningsverksamhet vid Dammerberget
- Förslag till nya LIS-områden vid Olovsberg och Avaviken
- Ett förslag till utökning av LIS-området längst österut i Suddesjaur

Följande områden har lagts in i förslaget till översikts- och tillväxtplanen men har minskats ner efter dialog med berörda samebyar och genomförd natur- och friluftslivsinventering:

- Ett markområde för verksamheter öster om Landsvägatjärn
- LIS-området vid Renvallen camping har minskats ner av hänsyn till samebyn.

Kommunen har även valt att ta bort ett befintligt LIS-område vid flygplatsen av hänsyn till rennäringen då Semisjaur-Njargs samebys hage ligger i nära anslutning till området. Kommunen har även valt att minska ner på ett befintligt utlagt område för testverksamhet på Storavan.

Efter genomfört samråd har kommunen även tagit bort områdena 10, 48, 49, 30, 31, Lå5 och merparten av område 11 för att minska påverkan på rennäringen.

Vid etablering av ny verksamhet eller utökning av befintliga verksamheter kommer också dialog föras med berörd sameby. Utöver detta bör även de negativa konsekvenserna av ny bebyggelse utredas vidare i samband med bygglov och i detaljplaner. Rennäringen är en verksamhet som redan är trängd av den befintliga samhällsstrukturen och kommer att missgynnas än mer vid exploatering av ytterligare viktiga naturområden. Det är därför av stor vikt att hänsyn tas till rennäringen i det framtida planeringsarbetet.

Hälsa

När det gäller buller och vibrationer från nya verksamheter blir lokaliseringen och utformningen för dessa viktig. Inför etableringen av varaktiga verksamheter bör strategier läggas upp för att minska störningar i närområdet och riktlinjer vad gäller skyddsavstånd ska följas. Möjligheter finns även till att reglera eventuella störningar i miljötillstånden för de verksamheter som kräver sådant för att därigenom kunna minska ex. bullerstörningar.

Risker

En riskbedömning ska genomföras vid all lokaliseringsprövning. Riskbedömningen bör bland annat omfatta erosion, skred, ras, översvämning och förorenade områden.

Ytterligare information

Samtliga inkomna synpunkter, kommunens kommentarer kring synpunkterna och vilka förändringar som föranletts av samrådet framgår av samrådsredogörelsen. Vissa justeringar av planförslaget har även gjorts efter granskningen vilka framgår av det särskilda utlåtandet.

4. Skälen till att planen har antagits istället för de alternativ som övervägts

Om Arvidsjauras kommuns förslag till reviderade översikts- och tillväxtplan inte genomförs kommer den befintliga översikts- och tillväxtplanen att fortsätta att gälla. Generellt kommer detta att innebära att planeringen blir mindre uppdaterad till förutsättningarna i kommunen idag. Flera av de förslag som finns med i det uppdaterade planförslaget kommer inte att genomföras medan andra kan komma att genomföras ändå, men då utan att i samma grad utformas i förhållande till andra intressen.

Översikts- och tillväxtplanens främsta syfte är att främja en positiv utveckling i kommunen. Planförslaget behandlar lokaliseringen av ytterligare LIS- och testområden och möjliga åtgärder för att öka förutsättningarna för friluftsliv, besöksnäring och turism. Dessa förslag innebär ökade möjligheter för landsbygden, turismen och näringslivet att utvecklas. I förlängningen är förhoppningen att fler människor ska välja att besöka kommunen, att de ska vilja stanna kvar längre, att fler människor ska välja att flytta till kommunen och att den sociala och ekonomiska hållbarheten kan upprätthållas.

Vid ett nollalternativ kommer utvecklingen i kommunen att begränsas. Exploaterings- och bebyggelsestrycket kommer sannolikt vara lägre vid nollalternativet. Risken är att det blir svårare att få tillstånd en positiv befolkningsutveckling på grund av att planen inte speglar de faktiska förutsättningarna och behoven som finns i kommunen. Ett sådant samhälle är inte hållbart i längden eftersom den sociala servicen inte kommer kunna upprätthållas med ständigt sjunkande skatteintäkter. En uppdaterad plan för det kommunövergripande utvecklingsarbetet är alltså mycket angeläget.

Kommunen har alltså inte arbetat med parallella alternativ i översiktsplanarbetet utan snarare lagt till rekommendationer under arbetets gång, när behov av dessa rekommendationer har aktualiserats.

5. Åtgärder för övervakning och uppföljning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför

I en miljökonsekvensbeskrivning kan inte alla konsekvenser beskrivas fullt ut i detalj, utan fokus ligger främst på de kommunövergripande konsekvenserna. De plats specifika konsekvenserna måste utredas vidare i senare skede för att säkerställa att hänsyn tas till värdefulla områden, objekt och verksamheter. Arvidsjauras

kommuns översikts- och tillväxtplan kommer att följas av detaljplaner, i vilka mer detaljerade konsekvensbedömningar ska göras. I bygglovsansökningar ska projektens konsekvenser analyseras och nödvändiga anpassningar göras. I det fortsatta arbetet finns underlagsmaterial i form av bl.a. ett planeringsunderlag där många viktiga aspekter redogörs för i detalj.